УДК 338.43:502.131.1
DOI: https://doi.org/10.32782/pdau.eco.2026.5.2

КОНЦЕПТУАЛЬНА АРХІТЕКТУРА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ АГРАРНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА

Буринський Володимир Михайлович
аспірант,
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
ORCID ID: 0009-0003-0131-8133

Статтю присвячено теоретико-методологічному обґрунтуванню концептуальної архітектури забезпечення сталого розвитку аграрного підприємництва на мікрорівні. У статті розмежовано сталий розвиток як довгостроковy траєкторію якісних змін і сталість як системну спроможність відтворювати критичні передумови подальшого функціонування. Зміст цієї спроможності розкрито через взаємозв'язок економічних, соціальних та екологічних результатів із природно-біологічними передумовами виробництва, територіальним контекстом і адаптивністю до збурень. Функціонально розмежовано детермінанти, умови, фактори, ресурси, інструменти і результати, що дає змогу відокремити причини формування траєкторії від засобів управлінського впливу. Причинно-наслідкова модель відображає послідовність, у якій фундаментальні детермінанти та рамкові умови задають простір можливих траєкторій, зовнішні факторні імпульси змінюють параметри функціонування, внутрішня ресурсна позиція і спроможності модифікують чутливість, а господарські та стратегічні рішення формують економічні, соціальні й екологічні результати. Їх накопичення у часі відтворює або послаблює передумови подальшого розвитку. Інституційне середовище трактовано як наскрізний модифікатор причинних зв'язків через правовизначальну, захисно-примусову, координаційну, стимулювально-коригувальну, інформаційну, ризикорозподільчу та адаптивно-трансформаційну функції. Для умов війни, відновлення та європейської інтеграції результативність інституційної трансформації пов'язано не з кількістю формально запроваджених норм, а з їх виконуваністю, комплементарністю, адміністративною спроможністю та співвідношенням довгострокового зниження невизначеності з короткостроковими витратами переходу. Наукова новизна полягає в інтеграції змістового, причинного та інституційного рівнів у єдину архітектуру, що створює основу для операціоналізації через послідовність «властивості – критерії – показники» та обґрунтування впливу на керовані й частково керовані ланки формування траєкторії.

Ключові слова: *сталий розвиток; аграрне підприємництво; сталість підприємства; детермінанти та фактори сталого розвитку аграрного підприємництва; організаційні спроможності; інституційне середовище; резильєнтність.*

Volodymyr Burynskyi
Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University

CONCEPTUAL ARCHITECTURE FOR ENSURING SUSTAINABLE DEVELOPMENT OF AGRICULTURAL ENTREPRENEURSHIP

The article provides a theoretical and methodological substantiation of the conceptual architecture for ensuring the sustainable development of agricultural entrepreneurship at the microeconomic level. Sustainable development is distinguished as a long-term trajectory of qualitative change, while sustainability is defined as the systemic capacity to reproduce the critical prerequisites for continued functioning. This capacity is examined through the interrelationship between economic, social and environmental outcomes, the natural and biological preconditions of production, territorial context, and adaptability to disturbances. Determinants, conditions, factors, resources, instruments and outcomes are functionally distinguished, making it possible to separate the causes shaping a development trajectory from the means of managerial influence on it. The proposed causal model reflects a sequence in which fundamental determinants and framework conditions define the space of possible trajectories, external factor impulses alter operating parameters, internal resource positions and capabilities modify sensitivity, and business and strategic decisions generate economic, social and environmental outcomes. Their accumulation

© Буринський В. М., 2026
Стаття поширюється на умовах ліцензії відкритого доступу (CC BY 4.0)

over time either reproduces or weakens the prerequisites for further development. The institutional environment is interpreted as a cross-cutting modifier of causal relationships through rights-defining, enforcement, coordination, incentive-correcting, informational, risk-allocation and adaptive-transformational functions. Under the conditions of war, reconstruction and European integration, the effectiveness of institutional transformation in Ukraine is associated not with the number of formally introduced rules, but with their enforceability, complementarity, administrative capacity, and the relationship between long-term reductions in uncertainty and short-term transition costs. The scientific novelty lies in integrating the substantive, causal and institutional levels into a single architecture that provides a basis for operationalization through the sequence "properties – criteria – indicators" and for substantiating interventions aimed at controllable and partially controllable links shaping the development trajectory.

Keywords: *sustainable development; agricultural entrepreneurship; enterprise sustainability; determinants and factors of sustainable development of agricultural entrepreneurship; organizational capabilities; institutional environment; resilience.*

Вступ. Сталий розвиток аграрного підприємництва доцільно розглядати не як сукупність окремих екологічних, соціальних чи економічних заходів, а як довгострокову здатність підприємницької системи зберігати продуктивність за зміни ринкових, природно-кліматичних, технологічних та інституційних умов. Базова концепція сталого розвитку акцентує часовий горизонт і необхідність відтворення передумов майбутнього розвитку [1]. Водночас термінологічна неоднорідність понять сталого розвитку і сталості [2] зумовлює змішування процесу розвитку, його результатів, організаційних спроможностей та індикаторів.

Для мікроекономічного аналізу важливе розмежування зростання і розвитку. За Г. Дейлі, зростання означає кількісне збільшення масштабу системи, а розвиток – її якісне вдосконалення [3]. Тому збільшення виручки, активів чи обсягів виробництва не є достатнім свідченням сталого розвитку, якщо воно послаблює майбутню ресурсну, соціальну чи екологічну основу господарювання. Корпоративна сталість пов'язується зі збереженням економічного, природного й соціального капіталу та врахуванням інтересів теперішніх і майбутніх стейкхолдерів [4], а її оцінювання потребує врахування міжчасових компромісів [5].

В аграрному підприємництві природне середовище та біологічні процеси є складовими самої виробничої системи. Дучек пов'язує динамічну спроможність із готовністю, реагуванням та адаптацією до збурень [6], а Дарнхофер – із взаємодією агроекологічних, економічних і соціально-політичних компонентів [7]. ФАО наголошує, що стан земельних і водних ресурсів визначає потенційну продуктивність і довгострокові умови агропродовольчого виробництва [8]. Отже, галузева специфіка має бути інтегрована у причинну модель зв'язку між використанням природного капіталу та майбутньою виробничою спроможністю.

В українському науковому дискурсі сталість аграрного підприємництва трактується як єдність економічної ефективності, екологічної безпеки та соціальної відповідальності [9]. Подальше методологічне завдання полягає у поясненні того, як детермінанти, зовнішні імпульси, внутрішні спроможності та інституційні правила формують конкретні траєкторії розвитку. Багаторівнева природа корпоративної сталості потребує врахування взаємозв'язків організаційного, галузевого та макроінституційного рівнів [10]. Відповідно, дослідження має інтегрувати три площини: змістову – що саме має відтворюватися; причинну – що формує траєкторію; інституційну – як правила модифікують відповідні впливи.

Матеріали та методи. Методичну основу дослідження становлять праці з теорії сталого розвитку, організаційної резильєнтності, інституційної економіки, а також аналітичні та нормативні документи щодо аграрної політики, природно-ресурсних обмежень і європейської інтеграції України. Для пояснення внутрішньої гетерогенності підприємств використано ресурсно-орієнтований підхід, за яким ресурси та організаційні активи формують неоднакові стратегічні можливості [11], і концепцію динамісної здатності, що пояснює можливість інтегрувати, перебудовувати та реконфігурувати ресурси за зміни середовища [12].

Інституційний блок ґрунтується на розмежуванні інституцій і організацій у Д. Норта [13], багаторівневому трактуванні інституційного середовища та врядування у О. Вільямсона [14], а також на коузівській логіці ненульових трансакційних витрат [15]. Це дозволяє відділити базові правила економічної взаємодії від конкретних організацій, контрактів або інструментів політики. Для аналізу природних та спільних ресурсів використано підхід до колективної дії й управління ресурсами загального користування [16].

У роботі застосовано категоріальний аналіз для розмежування понять «детермінанта», «умова», «фактор», «інструмент», «результат»; системний і структурно-функціональний методи – для побудови багаторівневої архітектури; порівняльний

метод – для зіставлення функцій теоретичних підходів; інституційний аналіз – для визначення ролі прав, виконання, координації, інформації, стимулів і розподілу ризиків; метод наукового синтезу – для інтеграції змістового, причинного та інституційного рівнів. Для українського контексту здійснено документальний аналіз звітів Європейської Комісії, чинних нормативно-правових актів України та документів ЄС, що визначають трансформацію системи аграрної підтримки та її наближення до вимог Спільної аграрної політики.

Мета статті. Метою статті є теоретико-методологічне обґрунтування інтегрованої концептуальної архітектури забезпечення сталого розвитку аграрного підприємництва, яка поєднує зміст сталості підприємства, причинний механізм формування його траєкторії та інституційне середовище як наскрізний модифікатор рішень і результатів.

Результати. Вихідним для побудови архітектури є положення, що сталий розвиток і сталість виконують різні аналітичні функції. Перше поняття доцільно трактувати як довгострокову траєкторію якісних змін, друге - як системну спроможність підтримувати й відтворювати критично важливі умови та функції у тривалому періоді [1-5]. Таке розмежування не перетворює сталість на статичну рівновагу. Навпаки, збереження здатності до розвитку може вимагати зміни технологій, структури виробництва, мереж взаємодії, способів використання ресурсів і самої бізнес-моделі. Тому сталою має бути не конкретна організаційна конфігурація, а можливість продовжувати якісний розвиток без систематичного руйнування його критичних передумов.

Для аграрного підприємництва системна спроможність до сталого розвитку має відтворювальну, багатовимірну, природно-біологічну та адаптивну характеристики. Поточний економічний результат оцінюється через його вплив на майбутню життєздатність [4; 5]; природний капітал і біологічні процеси визначають частину виробничих меж [7; 8]; адаптивність охоплює готовність, реагування та перебудову за збурень [6]. Наприклад, швидке відновлення фінансових потоків не є достатнім доказом сталості, якщо воно супроводжується погіршенням природної чи соціальної основи подальшого функціонування бізнесу.

Наступний рівень архітектури стосується причин формування траєкторії розвитку аграрного підприємництва. Для побудови механізму забезпечення необхідно функціонально розмежувати детермінанти, умови, фактори, ресурси, інструменти та результати. Детермінанта є відносно стійкою характеристикою або обмеженням, що задає межі можливих траєкторій; умова описує стан середовища; фактор – конкретний імпульс, який змінює рішення та результати; ресурс – потенціал, що може бути мобілізований [11]; інструмент – конкретний засіб цілеспрямованого впливу; результат – зміна параметрів і властивостей підприємства, тоді як показник є способом її вимірювання. Таке розмежування відділяє причини формування траєкторії від засобів впливу на неї.

Причинний механізм доцільно представляти як послідовність із зворотними зв'язками. Фундаментальні детермінанти й рамкові умови задають базову експозицію та межі альтернатив. На цьому тлі виникають зовнішні факторні імпульси: ринкові, фінансові, ресурсні, логістичні, технологічні, природно-кліматичні та безпекові. Їхній вплив не є однаковим для всіх суб'єктів підприємництва, оскільки трансформується через внутрішню ресурсну позицію і спроможності. Гетерогенність ресурсів [11], здатність до їх реконфігурації [12] та засвоєння нового знання пояснюють, чому подібна експозиція породжує різні рішення. Відповідно, причинна логіка набуває вигляду: детермінанти та умови → зовнішні імпульси → внутрішня ресурсна позиція і спроможності → господарські та стратегічні рішення → економічні, соціальні та екологічні результати → відтворення або послаблення критичних передумов → траєкторія сталого розвитку. Ця логіка не є лінійною. Поточний результат змінює майбутній ресурсний потенціал, чутливість і множину доступних рішень. Так, прибуток може створювати джерело для модернізації, розвитку компетентностей або відновлення природного капіталу; збиток – посилювати боргову залежність; інтенсивне використання ґрунтів – підвищувати поточний випуск і водночас погіршувати майбутню продуктивність. Траєкторія тому має емерджентний характер: вона виникає з взаємодії факторів, часових лагів, комплементарностей, порогів і залежностей від попереднього розвитку, а не з арифметичної суми окремих впливів.

Для практичного забезпечення сталого розвитку істотною є керованість не самого джерела фактору, а різних ланок його трансмісії. Підприємство майже не контролює посуху, світову ціну чи воєнний ризик, проте здатне частково змінювати власну експозицію, чутливість і адаптаційна здатність через диверсифікацію, резерви, технологічні зміни, мережі постачання або організаційне навчання. Тож, доцільно розрізняти: а) переважно некеровані впливи; б) адаптивно керовані впливи, щодо яких змінюються експозиція і наслідки; в) відносно керовані внутрішні характеристики та процеси. Саме останні дві групи утворюють безпосередню зону для формування механізму забезпечення сталого розвитку аграрного підприємництва. У таблиці 1 зібрані під-

ходи до формування функціональної архітектура і забезпечення траєкторії сталого розвитку аграрного підприємництва.

Однак причинна модель залишається неповною без інституційного рівня. Підприємства не приймають рішення в нейтральному просторі: права власності, правила контрактування, процедури контролю, стандарти, неформальні норми та механізми виконання змінюють очікувані вигоди, витрати, ризики й доступність альтернатив. У підході Д. Норта інститути є створеними людьми обмеженнями, що структурують взаємодію, тоді як організації виступають цілеспрямованими суб'єктами, які діють у межах цих правил [13]. У багаторівневій конструкції О. Вільямсона інституційне середовище відрізняється від конкретних структур управління, через які організовуються трансакції [14]. Звідси випливає важливий висновок: міністерство, фермерське господарство, банк або виплатна агенція не є «інституціями» у строгому аналітичному сенсі; інституційний зміст мають правила їхніх повноважень, відповідальності, взаємодії та контролю.

Саме тому інституційне середовище недоцільно включати до моделі як ще одну групу факторів поряд із ринковими чи технологічними. Воно діє наскрізно, змінюючи трансмісію факторів. За ненульових трансакційних витрат економічний результат залежить не лише від фізичних ресурсів і цін, а й від витрат пошуку інформації, переговорів, специфікації умов, контролю та захисту прав [15]. Як зазначає Є. Остром, правила власності формують горизонт, у межах якого суб'єкт очікує отримати відкладену віддачу від інвестицій; контрактне управління розподіляє ризик; стандарти й простежуваність знижують частину інформаційної асиметрії, але створюють витрати на верифікацію та забезпечення відповідності; правила колективної дії визначають можливості управління спільною інфраструктурою і природними ресурсами [16].

Запропоновані інституційні підходи особливо значущі для сучасної України. У звіті Європейської Комісії за 2025 р. щодо підготовки до членства наголошено на подальшому розвитку інституційної та інформаційно-адміністративної інфраструктури аграрної політики, включаючи Інтегровану систему адміністрування та контролю, Систему ідентифікації сільськогосподарських ділянок, Систему даних щодо сталого розвитку сільського господарства, Державний аграрний реєстр і систему знань та інновацій [17]. Закон України № 4619-IX від 8 жовтня 2025 р. заклав правові засади перебудови організації державної підтримки в аграрному секторі, передбачивши інституційний механізм реалізації аграрної політики, Виплатну агенцію, а також подальше запровадження системи даних щодо сталого розвитку сільського господарства та інтегрованої системи адміністрування і контролю [18]. Розпорядженням Кабінету Міністрів України № 1526-р Український державний фонд підтримки фермерських госпо-

Таблиця 1

Функціональна архітектура формування і забезпечення траєкторії сталого розвитку аграрного підприємництва

Аналітичний рівень	Економічний зміст	Приклади для аграрного підприємництва	Можлива площина цілеспрямованого впливу
Фундаментальні детермінанти	Відносно стійкі характеристики, що задають межі простору траєкторій	Природно-біологічні властивості; територіальність; стан базового природного капіталу	Переважно адаптація до обмежень; довгострокова зміна окремих параметрів природного капіталу
Зовнішні факторні імпульси	Зміни середовища, що модифікують доходи, витрати, ризики та доступність альтернатив	Ціни; вартість капіталу; логістичні порушення; кліматичні та безпекові шоки	Зміна експозиції, чутливості, каналів збуту, контрактної та фінансової конфігурації
Ресурсна позиція	Наявний потенціал, який може бути мобілізований	Фінанси; персонал; активи; технологічна та інформаційна база	Перерозподіл, накопичення, оновлення і резервування ресурсів
Організаційні спроможності	Здатність інтерпретувати зміни, мобілізувати і реконфігурувати ресурси	Управлінська гнучкість; absorptive capacity; інноваційність; резильєнтність	Навчання, зміна процесів, управління знаннями, розвиток адаптивності
Рішення та інструменти	Вибір дій та конкретних засобів їх реалізації	Диверсифікація; страхування; технологічне оновлення; фінансові резерви	Пряме управлінське формування конфігурації дій
Результати і відтворення	Поточні ефекти та їх міжчасовий вплив на критичні передумови	Економічні, соціальні, екологічні результати; стан природного капіталу; фінансова гнучкість	Моніторинг, коригування, реінвестування, зміна критеріїв рішень

Джерело: сформовано автором на основі [6–12]

дарств визначено установою, що з 1 липня 2026 р. виконує функції Виплатної агенції [19].

З позиції запропонованої архітектури ці зміни не слід інтерпретувати як просте «створення нового інституції». Виплатна агенція є організацією; інституційним змістом є правила допустимості підтримки, перевірки, контролю, відповідальності й обміну даними. Інтегрована система адміністрування та контролю або реєстр є інформаційно-адміністративною інфраструктурою, яка набуває економічного значення через процедури ідентифікації, верифікації та прийняття рішень. Для підприємства довгостроковий ефект залежатиме від того, чи знижуватиме нова конфігурація невизначеність і трансакційні витрати, а також від того, якими будуть короткострокові витрати переходу, цифрової адаптації та відповідності.

Євроінтеграційна обумовленість посилює цей процес. Регламент (ЄС) 2024/792, яким створено Програму фінансової підтримки України від Європейського Союзу «Ukraine Facility», пов'язує фінансову підтримку з виконанням реформ та інвестицій «Ukraine Plan» і наближенням України до правил та стандартів ЄС [20]. Унаслідок цього фінансовий ресурс водночас стає елементом стимулювального інституційного контуру: фінансування → умови реформ → виконання → верифікація → подальший доступ до фінансування. Такий механізм може подовжувати горизонт політики та підвищувати передбачуваність, але його результат залежить від адміністративної спроможності, узгодженості правил і здатності бізнесу засвоювати нові вимоги. Для післявоєнного відновлення це принципово, оскільки відновлення аграрної діяльності може поєднувати відбудову виробничої спроможності з агроекологічною трансформацією, а не лише відтворенням довоєнної конфігурації [21]. Реалізація такого підходу потребує узгодження структури підприємництва на сільських територіях, виконуваних ним функцій і різнорівневих заходів підтримки, дієвість яких залежить від параметрів інституційного середовища [22].

Отже, інституційне середовище в пропонованій моделі слід розглядати як «фільтр» причинного впливу. Однакова цінова, кліматична чи фінансова зміна може мати різні наслідки за різної визначеності прав, доступності інформації, структури підтримки й правил розподілу ризику. Зворотний зв'язок також є суттєвим: підприємства та їх об'єднання через колективну можуть опосередковано впливати на еволюцію правил. У результаті сталість формуються не «всередині» підприємства і не «зовні» нього, а на перетині його ресурсної позиції, спроможностей, факторної експозиції та інституційно структурованого простору рішень (табл. 2).

Забезпечувати сталий розвиток означає не «керувати сталим розвитком» як готовим об'єктом і не адміністративно формувати наперед визначений результат (рис. 1). Об'єктом цілеспрямованого впливу виступають керовані та частково керовані фактори, внутрішні спроможності, інструментальна конфігурація рішень і канали трансмісії некерованих зовнішніх імпульсів. На інституційному рівні об'єктом впливу є правила та механізми їх виконання, що змінюють відносну дохідність альтернатив, трансакційні витрати, інформаційну визначеність і розподіл ризиків. Саме таке трактування дозволяє перейти від загальної декларації «під-

Таблиця 2

Функції інституційного середовища у механізмі забезпечення сталого розвитку аграрного підприємництва

Функція	Що змінюється	Канал впливу на рішення	Ризик методологічної помилки
Правовизначальна	Права доступу, контролю, результату й відповідальності	Горизонт планування та інвестиційні стимули	Ототожнення форми власності з якістю інституцій
Захисно-примусова	Імовірність фактичного виконання правил і договорів	Ризик невиконання та витрати захисту	Оцінювання норми без урахування дотримання
Координаційна	Форми взаємодії, розподіл прав та обов'язків	Контракти, мережі, кооперація, переговорна позиція	Ототожнення організації контракту з інститутом
Стимулювально-коригувальна	Відносна приватна дохідність альтернатив	Підтримка, санкції, доступ до ринку на певних умовах	Припущення, що підтримка підвищує сталість
Інформаційна	Якість, порівнюваність і вартість верифікації інформації	Стандарти, звітність, реєстри, відстежуваність	Підміна реальної сталості формальною звітністю
Ризикорозподільча	Фінансова експозиція сторін до невизначеності	Контракти, страхові та інші правила врядування	Припущення, що інститут усуває джерело ризику
Адаптивно-трансформаційна	Можливість і вартість зміни та узгодження правил	Інституційне навчання, реформи, взаємодія формальних і неформальних норм	Оцінювання de jure зміни як завершеної de facto трансформації

Джерело: сформовано автором на основі [13–20]

Рис. 1. Концептуальна архітектура забезпечення сталого розвитку аграрного підприємництва

Джерело: сформовано автором на основі [4–6; 10–16]

вищення сталості» до причинно обґрунтованого дизайну управлінських і політичних інструментів.

Запропонована архітектура також уточнює зміст категорії «забезпечення». Окремого наголосу потребує операціоналізація. Методологічно послідовним є напрям «категорія → властивості → критерії → показники», а не виведення сутності сталого розвитку з доступного набору метрик. Для подальшого емпіричного дослідження властивостями можуть виступати відтворювальна спроможність, багатовимірність результатів, адаптивність, якість природно-ресурсної бази, інституційна передбачуваність і спроможність до навчання; критерії мають відображати їх економічний зміст; лише після цього добираються показники. Такий порядок зменшує ризик того, що кількісна доступність даних визначатиме теоретичний зміст дослідження.

Висновки. Сталий розвиток аграрного підприємництва доцільно трактувати як довгострокову траєкторію якісних змін, а сталість підприємства – як спроможність відтворювати критичні передумови такого розвитку. На мікроекономічному рівні її визначають економічна життєздатність, збалансованість економічних, соціальних та екологічних результатів, природно-біологічні передумови й адаптивність до збурень. Резильєнтність при цьому характеризує здатність підтримувати або реконфігурувати критичні функції, але не замінює критерій сталості.

Формування траєкторії розвитку передбачає розмежування детермінант, факторів, ресурсів, спроможностей, рішень і результатів. Детермінанти окреслюють простір можливих траєкторій, зовнішні імпульси змінюють умови функціонування, внутрішні ресурси та спроможності визначають реакцію підприємства, а результати через зворотні зв'язки впливають на передумови подальшого розвитку.

Інституційне середовище розглядається як наскрізний модифікатор цього процесу через права, стимули, координацію, інформацію та розподіл ризиків. В умовах війни, відновлення та євроінтеграції результативність інституційних змін залежить не лише від формального запровадження норм, а й від їх виконуваності, адміністративної спроможності, узгодженості та співвідношення довгострокових вигід із витратами адаптації.

Наукова новизна дослідження полягає у поєднанні змістового, причинного й інституційного рівнів в єдину концептуальну архітектуру забезпечення сталого розвитку аграрного підприємництва. Подальші дослідження доцільно спрямувати на операціоналізацію запропонованих властивостей і критеріїв, емпіричну оцінку сили окремих причинних каналів для підприємств різних типів та перевірку того, які інституційні конфігурації знижують чутливість до збурень без перенесення економічних вигід на довгострокові соціальні й екологічні втрати.

ЛІТЕРАТУРА:

1. World Commission on Environment and Development (WCED). Our Common Future. Oxford : Oxford University Press, 1987. 383 p. URL: https://sdgs.un.org/sites/default/files/documents/5987our-common-future.pdf

2. Ruggerio C. A. Sustainability and Sustainable Development: A Review of Principles and Definitions. *Science of the Total Environment.* 2021. Vol. 786. Article 147481. DOI: https://doi.org/10.1016/j.scitotenv.2021.147481.

3. Daly H. E. Toward Some Operational Principles of Sustainable Development. *Ecological Economics.* 1990. Vol. 2, No. 1. P. 1–6. DOI: https://doi.org/10.1016/0921-8009(90)90010-R.

4. Dyllick T., Hockerts K. Beyond the Business Case for Corporate Sustainability. *Business Strategy and the Environment.* 2002. Vol. 11, No. 2. P. 130–141. DOI: https://doi.org/10.1002/bse.323.

5. Bansal P., DesJardine M. R. Business Sustainability: It Is About Time. *Strategic Organization.* 2014. Vol. 12, No. 1. P. 70–78. DOI: https://doi.org/10.1177/1476127013520265.

6. Duchek S. Organizational Resilience: A Capability-Based Conceptualization. *Business Research.* 2020. Vol. 13, No. 1. P. 215–246. DOI: https://doi.org/10.1007/s40685-019-0085-7.

7. Darnhofer I., Fairweather J., Moller H. Assessing a Farm's Sustainability: Insights from Resilience Thinking. *International Journal of Agricultural Sustainability*. 2010. Vol. 8, No. 3. P. 186–198. DOI: https://doi.org/10.3763/ijas.2010.0480.

8. Food and Agriculture Organization of the United Nations (FAO). The State of the World's Land and Water Resources for Food and Agriculture 2025: The Potential to Produce More and Better. Rome : FAO, 2025. 148 p. DOI: https://doi.org/10.4060/cd7488en.

9. Лопатинський Ю. М., Буринський В. М. Сталість розвитку підприємництва в аграрному секторі. *Науковий вісник Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича. Серія Економіка.* 2025. № 1. С. 30–34. DOI: https://doi.org/10.32782/ecovis/2025-1-5.

10. Schaltegger S., Christ K. L., Wenzig J., Burritt R. L. Corporate Sustainability Management Accounting and Multi-Level Links for Sustainability – A Systematic Review. *International Journal of Management Reviews*. 2022. Vol. 24, No. 4. P. 480–500. DOI: https://doi.org/10.1111/ijmr.12288.

11. Barney J. B. Firm Resources and Sustained Competitive Advantage. *Journal of Management.* 1991. Vol. 17, No. 1. P. 99–120. DOI: https://doi.org/10.1177/014920639101700108.

12. Teece D. J., Pisano G., Shuen A. Dynamic Capabilities and Strategic Management. *Strategic Management Journal*. 1997. Vol. 18, No. 7. P. 509–533. DOI: https://doi.org/10.1002/(SICI)1097-0266(199708)18:7<509::AID-SMJ882>3.0.CO;2-Z.

13. North D. C. Institutions, Institutional Change and Economic Performance. Cambridge : Cambridge University Press, 1990. 152 p. DOI: https://doi.org/10.1017/CBO9780511808678.

14. Williamson O. E. The New Institutional Economics: Taking Stock, Looking Ahead. *Journal of Economic Literature.* 2000. Vol. 38, No. 3. P. 595–613. DOI: https://doi.org/10.1257/jel.38.3.595.

15. Coase R. H. The Problem of Social Cost. *The Journal of Law and Economics.* 1960. Vol. 3. P. 1–44. DOI: https://doi.org/10.1086/466560.

16. Ostrom E. Governing the Commons: The Evolution of Institutions for Collective Action. Cambridge : Cambridge University Press, 1990. 280 p. DOI: https://doi.org/10.1017/CBO9780511807763.

17. European Commission. Ukraine 2025 Report : Commission Staff Working Document SWD(2025) 759 final. Brussels, 4 November 2025. 111 p. URL: https://enlargement.ec.europa.eu/ukraine-report-2025_en

18. Про внесення змін до деяких законів України щодо організаційних засад здійснення підтримки в аграрному секторі : Закон України від 08.10.2025 № 4619-IX. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4619-20

19. Про призначення Виплатної агенції : розпорядження Кабінету Міністрів України від 31.12.2025 № 1526-р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/1526-2025-%D1%80

20. European Parliament, Council of the European Union. Regulation (EU) 2024/792 of 29 February 2024 establishing the Ukraine Facility : consolidated version as of 27 February 2026. URL: https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2024/792/2026-02-27/eng

21. Prokopa I., Rykovska O., Mykhailenko O., Fraier O. The Agriculture of Ukraine Amidst War and Agroecology as a Driver of Post-war Reconstruction. *Studies in Agricultural Economics*. 2024. Vol. 126, No. 2. P. 90–100. DOI: https://doi.org/10.7896/j.2863.

22. Лопатинський Ю. М., Кобеля З. І., Галицький А. Е. Структурно-функціональні засади розвитку підприємництва на сільських територіях. *Економіка АПК*. 2021. Т. 28, № 12. С. 65–73. DOI: https://doi.org/10.32317/2221-1055.202112065.

REFERENCES:

1. World Commission on Environment and Development (WCED). (1987). Our Common Future. Oxford: Oxford University Press. 383 p. Available at: https://sdgs.un.org/sites/default/files/documents/5987our-common-future.pdf

2. Ruggerio C. A. (2021). Sustainability and sustainable development: A review of principles and definitions. *Science of the Total Environment*, 786, 147481. DOI: https://doi.org/10.1016/j.scitotenv.2021.147481.

3. Daly H. E. (1990). Toward some operational principles of sustainable development. *Ecological Economics*, 2 (1), 1–6. DOI: https://doi.org/10.1016/0921-8009(90)90010-R.

4. Dyllick T., & Hockerts K. (2002). Beyond the business case for corporate sustainability. *Business Strategy and the Environment*, 11 (2), 130–141. DOI: https://doi.org/10.1002/bse.323.

5. Bansal P., & DesJardine M. R. (2014). Business sustainability: It is about time. *Strategic Organization*, 12 (1), 70–78. DOI: https://doi.org/10.1177/1476127013520265.

6. Duchek S. (2020). Organizational resilience: A capability-based conceptualization. *Business Research*, 13 (1), 215–246. DOI: https://doi.org/10.1007/s40685-019-0085-7.

7. Darnhofer I., Fairweather J., & Moller H. (2010). Assessing a farm's sustainability: Insights from resilience thinking. *International Journal of Agricultural Sustainability*, 8 (3), 186–198. DOI: https://doi.org/10.3763/ijas.2010.0480.

8. Food and Agriculture Organization of the United Nations (FAO). (2025). The State of the World's Land and Water Resources for Food and Agriculture 2025: The Potential to Produce More and Better. Rome: FAO. 148 p. DOI: https://doi.org/10.4060/cd7488en.

9. Lopatynskyi Yu. M., & Burynskyi V. M. (2025). Stalist rozvytku pidpryiemnytstva v ahrarnomu sektori [Sustainability of entrepreneurship development in the agricultural sector]. *Naukovyi visnyk Chernivetskoho natsionalnoho universytetu imeni Yuriia Fedkovycha. Seriia Ekonomika*, (1), 30–34. DOI: https://doi.org/10.32782/ecovis/2025-1-5. [in Ukrainian].

10. Schaltegger S., Christ K. L., Wenzig J., & Burritt R. L. (2022). Corporate sustainability management accounting and multi-level links for sustainability – A systematic review. *International Journal of Management Reviews*, 24 (4), 480–500. DOI: https://doi.org/10.1111/ijmr.12288.

11. Barney J. B. (1991). Firm resources and sustained competitive advantage. *Journal of Management*, 17 (1), 99–120. DOI: https://doi.org/10.1177/014920639101700108.

12. Teece D. J., Pisano G., & Shuen A. (1997). Dynamic capabilities and strategic management. *Strategic Management Journal*, 18 (7), 509–533. DOI: https://doi.org/10.1002/(SICI)1097-0266(199708)18:7<509::AID-SMJ882>3.0.CO;2-Z.

13. North D. C. (1990). Institutions, Institutional Change and Economic Performance. Cambridge: Cambridge University Press. 152 p. DOI: https://doi.org/10.1017/CBO9780511808678.

14. Williamson O. E. (2000). The new institutional economics: Taking stock, looking ahead. *Journal of Economic Literature*, 38 (3), 595–613. DOI: https://doi.org/10.1257/jel.38.3.595.

15. Coase R. H. (1960). The problem of social cost. *The Journal of Law and Economics*, 3, 1–44. DOI: https://doi.org/10.1086/466560.

16. Ostrom E. (1990). Governing the Commons: The Evolution of Institutions for Collective Action. Cambridge: Cambridge University Press. 280 p. DOI: https://doi.org/10.1017/CBO9780511807763.

17. European Commission. (2025). Ukraine 2025 Report: Commission Staff Working Document SWD(2025) 759 final. Brussels: European Commission. 111 p. Available at: https://enlargement.ec.europa.eu/ukraine-report-2025_en (accessed August 26, 2026).

18. Verkhovna Rada of Ukraine. (2025). Pro vnesennia zmin do deiakykh zakoniv Ukrainy shchodo orhanizatsiinykh zasad zdiisnennia pidtrymky v ahrarnomu sektori [On amendments to certain laws of Ukraine regarding the organizational framework for support in the agricultural sector]: Law of Ukraine No. 4619-IX of October 8, 2025. Available at: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4619-20 [in Ukrainian].

19. Cabinet of Ministers of Ukraine. (2025). Pro pryznachennia Vyplatnoi ahentsii [On designation of the Paying Agency]: Order No. 1526-r of December 31, 2025. Available at: https://zakon.rada.gov.ua/go/1526-2025-%D1%80 [in Ukrainian].

20. European Parliament & Council of the European Union. (2024). Regulation (EU) 2024/792 of 29 February 2024 establishing the Ukraine Facility (consolidated version of February 27, 2026). Available at: https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2024/792/2026-02-27/eng

21. Prokopa I., Rykovska O., Mykhailenko O., & Fraier O. (2024). The agriculture of Ukraine amidst war and agroecology as a driver of post-war reconstruction. *Studies in Agricultural Economics*, 126 (2), 90–100. DOI: https://doi.org/10.7896/j.2863.

22. Lopatynskyi Yu. M., Kobelia Z. I., & Halytskyi A. E. (2021). Strukturno-funktsionalni zasady rozvytku pidpryiemnytstva na silskykh terytoriiakh [Structural and functional principles of entrepreneurship development in rural areas]. *Ekonomika APK*, 28 (12), 65–73. DOI: https://doi.org/10.32317/2221-1055.202112065. [in Ukrainian].

Дата надходження статті: 02.09.2026
Дата прийняття статті до публікації: 05.10.2026
Дата публікації статті: 29.10.2026